e-Biuletyn
PNPP w Żukowie

Nr 3/2017

Publikacja współfinansowana ze środków Powiatu Kartuskiego

Szanowni Państwo!

W numerze 3/2017 e-Biuletynu Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Żukowie o tym, jak przeprowadzić zmianę tzw. podziału spadku (np. gdy już po podziale spadku przed notariuszem odnaleziono testament zmarłego) oraz o tym, jak można się pozbyć nieużywanej służebności na nieruchomości. Całość uzupełniają praktyczne wzory pism. Zachęcam do lektury!

Gotowe wzory pism do wykorzystania znajdziecie Państwo także na stronie internetowej Fundacji ANTERIS www.anteris.org.pl w MENU + Nieodpłatna Pomoc Prawna + Wzory pism.

Wszystkie osoby uprawnione zapraszamy do prowadzonego przez Fundację ANTERIS Punktu w Żukowie, mieszczącego się przy **ul. Armii Krajowej 2E (Publiczne Gimnazjum nr 2)**. Punkt jest prowadzony przez adwokatów i radców prawnych.

UWAGA! W okresie wakacyjnym, to jest **do 31 sierpnia 2017 r.** Punkt w Żukowie jest czynny w stałych godzinach:

pon. - pt. : 10.00 - 14.00

Dla Państwa wygody proponujemy umawiać się telefonicznie: **(+48) 697 444 044** (telefon jest czynny w godzinach pracy Punktu).

Z wyrazami szacunku,

w imieniu zespołu Fundacji ANTERIS

r. pr. Joanna Nowicka

/30-06-2017 r./

SPIS TREŚCI:

I. SPADKI

1. Testament zmarłego odnaleziony już po podziale spadku s. 4
2. Wniosek o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia (WZÓR NR 1) s. 6

II. KSIĘGI WIECZYSTE

3. Jak się pozbyć nieużywanej służebności na nieruchomości s. 9
4. Pozew o zniesienie służebności przejazdu i przechodu (WZÓR NR 2) s. 11

Biuletyn opracował zespół w składzie:
dr Magdalena Kasprzak (red. meryt.)
r. pr. Joanna Nowicka (red. meryt.)
wolont. Wojciech Kasprzak (przyg. mat.)
wolont. Dawid Targosiński (IT)

ANTERIS Fundacja Pomocy Prawnej
81-327 Gdynia, ul. Wolności 61 lok. 2
tel.: (58) 354 70 20; (+48) 503 330 703
e-mail: fundacja.anteris@gmail.com
strona www: www.anteris.org.pl

I. SPADKI

1. Testament zmarłego odnaleziony już po podziale spadku

Dwa miesiące temu zmarł mój mąż. Razem z dwójką dzieci (córką i synem) poszliśmy do notariusza zrobić podział spadku po mężu. Notariusz sporządził protokół dziedziczenia i każde z nas dostało po 1/3 spadku. Później w dokumentach męża znalazłam jego testament sporządzony u innego notariusza, w którym wszystko zapisuje mnie. Jak w takiej sytuacji mogę zmienić zrobiony wcześniej podział spadku?

Zmiana tzw. podziału spadku (notarialnego bądź sądowego) jest możliwa tylko przez sąd. W sytuacji opisanej w pytaniu należy wystąpić do sądu z wnioskiem o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia.

Wniosek do sądu o tzw. zmianę dokonanego podziału spadku można złożyć niezależnie od tego, czy sprawa spadkowa toczyła się przed sądem i została zakończona wydaniem postanowienia o nabyciu spadku, czy też spadek został podzielony przez notariusza i został wydany akt poświadczenia dziedziczenia.

Tytuł składanego wniosku zależeć będzie od tego, jaki organ dokonał podziału spadku. I tak:

- gdy był to sąd, wniosek powinien być zatytułowany*: „Wniosek o uchylenie stwierdzenia nabycia spadku”*,
- gdy był to notariusz, wniosek powinien być zatytułowany: *„Wniosek o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia”*.

Kiedy można złożyć taki wniosek w sądzie? Otóż każdy zainteresowany może złożyć wniosek do sądu o uchylenie notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia lub sądowego postanowienia o nabyciu spadku, gdy:

- będzie mógł udowodnić, że został pominięty w akcie dziedziczenia,
- jego udział w spadku po zmarłym powinien być inny niż zapisano w akcie dziedziczenia,
- istnieje testament, który nie został ujawniony w trakcie postępowania, a który przewiduje inny podział spadku.

Osoba, która brała udział w sprawie i została wymieniona w notarialnym akcie poświadczenia dziedziczenia, swoje żądanie wskazane we wniosku musi oprzeć na okolicznościach, które nie były jej znane podczas postępowania przed notariuszem.

W sytuacji opisanej w pytaniu sprowadza się to do znalezienia testamentu zmarłego męża już po sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza. Chodzi zatem o okoliczności, które nie były znane wnioskodawcy w momencie gdy sprawa o podział spadku się toczyła. Tym samym podczas takich spraw nie można zatajać istotnych informacji, które mogą mieć znaczenie dla trybu i wielkości dziedziczenia.

Pytający wnioskodawca - małżonka po zmarłym mężu, zalazła testament już po sporządzeniu notarialnego aktu dziedziczenia przez notariusza. Testament ma zasadnicze znaczenie dla podziału spadku, dlatego też stanowi podstawę do wniesienia stosownego wniosku (o uchylenie: stwierdzenia nabycia spadku bądź aktu poświadczenia dziedziczenia).

Należy również pamiętać, że osoba, która brała udział w sprawie i została wymieniona w notarialnym akcie poświadczenia dziedziczenia, może w sądzie złożyć taki wniosek przed upływem roku licząc od dnia, gdy uzyskała powód (dowód) na zmianę podziału spadku.

Z kolei osoba, która nie brała udziału w sprawie i nie została wymieniona w notarialnym akcie poświadczenia dziedziczenia, może wystąpić do sądu z wnioskiem o uchylenie tego aktu w każdym czasie.

Ważne jest, aby każda osoba składająca wniosek o uchylenie notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia lub sądowego postanowienia o nabyciu spadku, potrafiła udowodnić przed sądem, że podział spadku jest nieprawidłowy, a uprawnione do dziedziczenia są np. inne osoby lub osoba. Tylko takie dowody spowodują, że sąd uchyli notarialny akt dziedziczenia i wyda postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku wskazując w nim osoby/osobę, która powinna być spadkobiercą zmarłego.

Opłata za złożenie wniosku o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia wynosi **50 zł.**

Pisząc wniosek o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia, należy pamiętać o następujących kwestiach:

1. Wskazaniu wnioskodawcy, czyli osoby, która składa wniosek do sądu - z zaznaczeniem, kim jest wnioskodawca dla zmarłego spadkodawcy.
2. Wskazaniu wszystkich uczestników, czyli podaniu imion i nazwisk wszystkich osób uprawnionych do dziedziczenia po zmarłym spadkodawcy - z zaznaczeniem, kim są dla zmarłego spadkodawcy. Wymieniając uczestników pamiętajmy, że muszą się oni pokrywać z osobami wskazanymi w notarialnym akcie poświadczenia dziedziczenia, który został wcześniej sporządzony.
3. W uzasadnieniu należy wyjaśnić, z jakiego powodu wnioskuje się o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia. Istotne jest również powołanie się na dowody, potwierdzające powoływane przez nas fakty.
4. Wniosek powinien zostać odręcznie podpisany przez wnioskodawcę.
5. Wymieniając załączniki do wniosku należy pamiętać o odpisach. Odpisów wniosku (czyli kopii wniosku wraz z załącznikami) powinno być tyle, ilu jest uczestników postępowania. Kolejne załączniki to powołane w uzasadnieniu wniosku dowody.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)

---

2. Wniosek o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia (WZÓR NR 1)

……., dnia …… r.

(miejscowość, data)

Sąd Rejonowy w ……..

Wydział Cywilny

ul. ……

…….....

(adres)

Wnioskodawca: ....., żona zmarłego
adres zamieszkania: .....
.....

Uczestnicy: **1.** ....., syn zmarłego
adres zamieszkania: .....
.....

2. ....., córka zmarłego
adres zamieszkania: .....
.....

WNIOSEK

o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia

Wnoszę o uchylenie notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego w Kancelarii Notarialnej ....., przy ul. ..... w Kartuzach, dnia ..... r., Rep. ..... nr ....., w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym ..... (spadkodawcy) i stwierdzenie, że spadek po zmarłym w dniu ..... r. spadkodawcy, ostatnio zamieszkałym przy ul. ....., nabyła w całości – na podstawie testamentu notarialnego z dnia ..... r., Rep. ....., sporządzonego przed notariuszem ....., w Kancelarii Notarialnej w ..... przy ul. ..... – wprost żona spadkodawcy.

UZASADNIENIE

Aktem notarialnym z dnia ..... r., Rep. ....., sporządzonym w Kancelarii Notarialnej ....., przy ul. ..... w ....., sporządzono protokół dziedziczenia po zmarłym dnia ..... r. w ..... spadkodawcy - ..... .

Protokół dziedziczenia stwierdził, że spadek po ..... nabyli na

podstawie ustawy wprost: ....., ... oraz ..... - każdy po 1/3 części, jako spadkobiercy ustawowi.

Dowód: Wypis Aktu Notarialnego z dnia ..... r., Rep. ..... .

Wnioskodawca, który brał udział w tym postępowaniu, nie wiedział wówczas, że spadkodawca spisał testament. W dniu ..... r. wnioskodawca znalazł w dokumentach zmarłego męża – spadkodawcy, testament na jego rzecz.

Spadkodawca pozostawił testament notarialny z dnia ..... r., Rep. ....., sporządzony przed notariuszem ....., w Kancelarii Notarialnej w ..... przy ul. ..... .

Dowód: Testament spadkodawcy z dnia ..... r., Rep. ..... .

Testament spadkodawcy do chwili obecnej nie został otwarty i ogłoszony.

Biorąc pod uwagę powyższe, uzasadniony jest wniosek o uchylenie notarialnego aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzonego w dniu ..... r., Rep. ....., w Kancelarii Notarialnej ....., przy ul. ..... w ..... .

.....

(podpis wnioskodawcy)

Załączniki:

1. Odpisy wniosku wraz z załącznikami.
2. Wypis aktu notarialnego z dnia ..... r., Rep. ..... .
3. Wypis notarialnego Testamentu spadkodawcy z dnia ..... r., Rep. ..... .

opr. dr Magdalena Kasprzak

II. KSIĘGI WIECZYSTE

3. Jak się pozbyć nieużywanej służebności na nieruchomości

Od trzech lat jestem właścicielem mieszkania w domu wielorodzinnym, który został wybudowany 4 lata temu. W księdze wieczystej mojego mieszkania mam zapisaną bezpłatność służebność przejazdu i przechodu na rzecz innych właścicieli mieszkań drogą, której już od lat nie ma (stoi na niej nasza kamienica). Obecnie chcę sprzedać mieszkanie, ale potencjalnych kupców odstrasza ta służebność w księdze wieczystej. W jaki sposób pozbyć się problematycznego zapisu z księgi wieczystej?

Zapis o służebności przejazdu i przechodu można usunąć składając pozew do sądu. Trzeba jednak wykazać, że służebność taka nie ma już uzasadnienia i nikt z niej nie korzysta.

Podstawą do wniesienia pozwu o zniesienie służebności przejazdu i przechodu są następujące okoliczności:

- służebność stała się zbyt uciążliwa dla właściciela nieruchomości obciążonej służebnością,
- służebność straciła wszelkie znaczenie użytkowe.

W sytuacji opisanej w pytaniu, podstawą wniesienia pozwu o zniesienia służebności przejazdu i przechodu będzie fakt utraty wszelkiego znaczenia użytkowego ze względu na faktyczny brak drogi, stanowiącej przedmiot tej służebności.

Utrata wszelkiego znaczenia służebności oznacza utratę celu, dla którego została ona ustanowiona. W przypadku opisanym w pytaniu celem ustanowienia służebności przejazdu i przechodu była konieczność stworzenia dojazdu i dojścia do drogi publicznej dla mieszkańców, na rzecz których służebność została ustanowiona. Zmiany zagospodarowania przestrzennego gruntu, na którym wybudowano nieruchomość, a na którym wcześniej wytyczona była droga stanowiąca przedmiot służebności, spowodowały wytyczenie innej drogi. Obecnie więc służebność wpisana do księgo wieczystej straciła swoje znaczenie użytkowe.

W takim przypadku służebność nie wygasa jednak z mocy prawa, lecz właściciel nieruchomości obciążonej służebnością nabywa roszczenie o jej zniesienie. Oznacza to, że musi wystąpić do sądu z pozwem o zniesienie służebności.

Pisząc pozew o zniesienie służebności przejazdu i Przechodu, należy pamiętać o następujących kwestiach:

1. Wskazaniu wszystkich pozwanych, czyli osób (właścicieli działek, mieszkań itp.), na rzecz których służebność została ustanowiona.
2. Prawidłowym określeniu wartości przedmiotu sporu. Wartością przedmiotu sporu będzie wartość służebności przejazdu i przechodu, jednak ich ustalenie w praktyce może być trudne. Jeśli służebność jest bezpłatna, wartość przedmiotu sporu ustala się w wysokości 4% wartości rzeczy obciążonej służebnością (np. gruntu). Należy zatem ustalić szacunkową wartość nieruchomości - gruntu obciążonego służebnością, a następnie obliczyć roczną wartość służebności.
3. Wskazanie wszelkich dowodów, jakimi dysponujemy na potwierdzenie naszych roszczeń.
4. Uzasadnienie słuszności naszych roszczeń, czyli opisanie dlaczego uważamy, że służebność powinna zostać zniesiona.
5. Załączniki powinny zawierać poza odpisami wszystkie dowody, na jakie powołujemy się w treści pozwu. Odpisów pozwu (czyli kopii pozwu wraz z załącznikami) powinno być tyle ile jest stron postępowania.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
- Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 833 ze zm.)

4. Pozew o zniesienie służebności przejazdu i przechodu (WZÓR NR 2)

....., dnia ..... r.

(miejscowość, data)

Sąd Rejonowy w .....

Wydział Cywilny

ul. .....

....

(adres)

Powód: ....

Pozwany/a: .....

Wartość przedmiotu sporu: .....

POZEW

o zniesienie służebności przejazdu i przechodu

Na podstawie art. 295 k.c., wnoszę o:

1. zniesienie służebności przejazdu i przechodu na nieruchomości położonej w ..... na działce gruntu ....., dla której Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w ..... prowadzi księgę wieczystą ..... - wskutek utraty wszelkiego znaczenia dla nieruchomości władnącej,
2. o dopuszczenie dowodu z dokumentów:
   a) wypisu z księgi wieczystej,
   b) wypisu z aktu notarialnego nr ..... sporządzonego w dniu .....r. w Kancelarii Notarialnej Notariusz ..... w .....
   - na okoliczność tytułu prawnego przysługującego powodowi do przedmiotowej

nieruchomości oraz obciążenia nieruchomości ograniczonym prawem rzeczowym na rzecz pozwanych/ego/ej,

c) mapy …… ,

d) …… ,

3. o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków:

a) …… ,

b) ……

- na okoliczność, że …… .

Uzasadnienie

Powód na mocy …… z dnia ……r. stał się właścicielem nieruchomości położonej w ……, oznaczonej na mapie nr ……, o pow. …… m^2, dla której Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w …… prowadzi księgę wieczystą …… .

Dowód: wypis z księgi wieczystej.

Od dnia …… przedmiotowa służebność utraciła wszelkie znaczenie dla nieruchomości władnącej ze względu na ……
…… .

Dowód: mapa …… .

Przesłanką powództwa opartego na art. 295 k.c. jest fakt, że służebność gruntowa utraciła dla nieruchomości władnącej wszelkie znaczenie. Ma to miejsce wtedy, gdy służebność przestała przynosić jakąkolwiek korzyść gospodarczą nieruchomości władnącej, a więc gdy przesłanki ustanowienia służebności przestały istnieć.

Z tych względów wnioski zawarte w pozwie są uzasadnione.

……

(podpis powoda)

Załączniki:

1. Odpis/y pozwu.
2. Wypis z księgi wieczystej …….. .
3. Wypis z aktu notarialnego …… .
4. Mapa …… .
5. …… .

opr. r. pr. Barbara Kaczmarek